

Moldoveanul care a devenit sfânt la Ierusalim

Când era prunc de câteva luni, bunica Maria îl purta pe Iluță în traistă, îl lua cu dânsa la muncă la câmp, iar când copilul plângea după laptele de mamă, bunica lega o bucată de mămăligă cu zahăr într-un colț de prosop, ca să-l potolească. De multe ori, înainte de-a se duce la școală, trecea pe la bunica cealaltă, care îi făcea un urs de mămăligă, apoi, înainte ca soarele să urce pe cer, își descălța ghetuțele și trecea desculț Prutul, până la Lipcani. „Era foarte evlavios, în toată prezența lui. Purta plete și era înclinat clar spre călugărie”. Plecat la Mănăstirea Neamț să se călugărească, venea din când în când acasă, aducând iconițe și cărți pentru săteni. Dar deodată, a venit în satul natal, și-a încheiat socotelile cu aceste locuri și a plecat tocmai la Ierusalim... ca să se desăvârșească.

Vestea că el este sfânt a ajuns târziu la urechile sătenilor care l-au cunoscut.

de Narcisa BALABAN

La Crăiniceni, sus, pe malul Prutului, în urmă cu 94 de ani, în luna lui Cuptor, se naștea un sfânt. Astăzi, prea puține amintiri mai dăinue întregi în mințile localnicilor care l-au cunoscut pe Iluță atunci când era copil sau adolescent. Și aceasta din cauza trecerii timpului, care a lăsat în urmă tinerețea și mintea ageră a celor de o vârstă cu el. „Când era la școală, foarte des veneau la noi. El a rămas la șase luni orfan de mamă, iar bunica mea, Maria, care l-a crescut, îl purta în traistă la câmp. Când eu aveam șase ani, iar el doi, am rămas acasă cu el și cu o verișoară de aceeași vârstă cu mine. Mămuca, Dumnezeu s-o ierte, avea scroafă cu porci, iar el a deschis porțuța ca să vadă porcii și scroafa era acolo. Eu, cu verișoara mea l-am tras afară, că altfel îl mânca scroafa. Parcă îl văd și acum”, își amintește mătușa Aglaia Adascălului, verișoară de pe mamă cu Sfântul Ioan Iacob.

„A ținut-o în brațe un sfânt!”

L-a văzut ultima dată pe Iluță în curtea casei sale din Darabani, prin 1936, atunci când tânărul monah se hotărâse să plece în Țara Sfântă. Înainte de plecare, călugărul Ioan s-a întors în sat să vândă pământul cel moștenit de la părinți, pentru a avea cu ce să-și plătească drumul. Atunci și-a vizitat toate rudele pe care le avea, și-a luat rămas bun de la ele și-apoi s-a dus.

„Când a fost la noi în anul 1936, Iluță a ținut-o în brațe pe fata noastră cea mare, Aurora. Gândește, a ținut-o în brațe un sfânt! Atunci l-am văzut în viață pentru ultima dată, iar cincizeci de ani mai târziu, la Hozeva, în sicriu, la loc de mare cinste. Apoi, mi-aduc aminte iar, foarte bine, când a plecat de la noi, parcă îl văd în ușa aceluia, când l-am condus, mi-a cerut iertare, când de fapt eu eram cea păcătoasă. Când a ieșit, mi-a mai spus: «Aglăiță, te-ai căsătorit! Ești însărcinată cu un alt copil, însă bagă de seamă - uite, parcă îl văd! - un singur bărbat să ai și să nu te mai uiți la alții!». Așa m-a sfătuit”, mai spune bătrâna.

Mătușa Aglaia are 98 de ani și de un an locuiește la Botoșani. A copilărit împreună cu Sfântul Ioan Iacob, iar în anul 1987, împreună cu soțul Vasile Adascălului, a mers la Ierusalim pentru a se convinge că trupul acela înmiresmat și cinstit de toată lumea, îmbrăcat în veșminte de preot, era cu adevărat trupul verișorului ei. „Când am ajuns acolo, la Hozeva, cum era aranjat pe o masă, mi-aduc aminte că eu credeam că-i fals, că acela nu este trupul lui. Și i-am tras haina de pe picior să vadă dacă este piciorul lui. Atunci, un picior al sfântului a fost sărutat numai de mine și plângeam. Nu-mi venea să cred!”, continuă cu emoție mătușa Aglaia, începând apoi să ne recite, fără să greșească, versuri din „Hrana duhovnicească” lăsată de sfânt.

Sfântul de acasă

Iluță, cum îl știu mai toți bătrânii satului, este pre-

zent în inimi, în case și în biserică parohială, în conversațiile rudelor sale cu jurnaliștii sau peste tot, nu ca un fost localnic plecat de multă vreme de acasă și nici ca Sfântul Ioan Iacob Hozevitul de la Neamț, ci ca o forță nevăzută, care veghează neîncetat la bunăstarea celor care mai trăiesc pe meleagurile pe care, în urmă cu zece ani, copilul Iluță își desena tălpile prin colbul gros, purtând în drum spre școală ghetuțele-n spinare. Acestei forțe mijlocitoare înaintea lui Dumnezeu, acestui simțit ocrotitor, localnicii, și mai cu seamă rudele, îi spun „Sfântul”. Și atât. Oamenii din Crăiniceni au început să știe mai multe despre el, citindu-i viața tipărită în cărți, mai ales viața din momentul plecării sale de acasă. Rudele i-au învățat Troparul: și Acatistul aproape pe dinafară, iar „hrana duhovnicească” a Sfântului Ioan Rumânul le hrănește sufletele blajine.

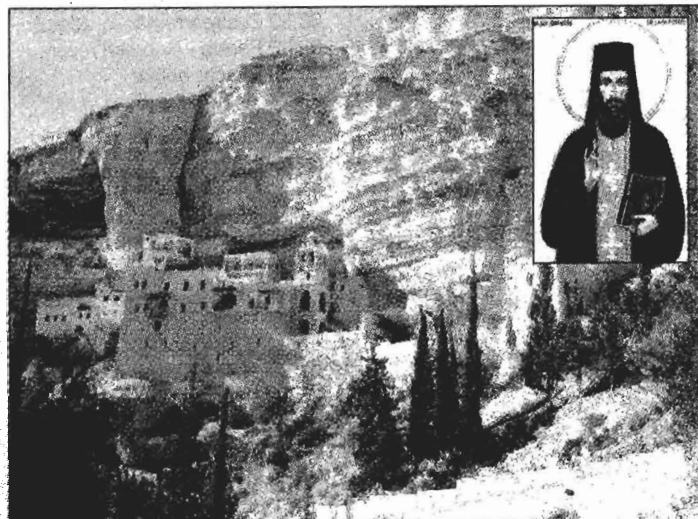
Deși era doar o copilă, și Georgeta Bajoreanu, verișoară bună, știe despre Iluță că „a stat la bunica de pe tată. Dar, când pleca la școală, ieșea și se ducea la bunica cealaltă, care îi făcea un urs din mămăligă. Și apoi mergea șapte kilometri până la școală la Lipcani. După ce a făcut armata la Dorohoi, a venit acasă călugăr și țin minte că a venit la școală și ne-a adus cruciulițe și iconițe la toți copiii”.

Administrativ, satul Crăiniceni nu mai există din anul 1968, când s-a unit cu Horodiștea, până atunci comuna. Astăzi, Horodiștea face parte din comuna Păliniș. Insa satul în care s-a născut sfântul este tot Crăiniceni, iar teritoriul acestei parohii este ferit, așa cum spun sătenii, de ploi mari, de grindină sau secetă. Printre

icoanele care atârnă în colțul de răsărit al casei, aproape fiecare familie păstrează și pe cea a „Sfântului”, devenit „ocrotitorul nostru”.

Numai cu Hristos

Aspazia Cuzic aprinde zâmbetul lângă icoana Sfântului Ioan Iacob, „Lumina”, acea lumină pe care a cerut-o Iluță, când, îmbrăcat în preot, i-a apărut în vis, în urmă cu cinci ani. Era o fetiță când sfântul a plecat de acasă, dar își amintește că „el era un copil care avea mereu privirea plecată. Nu se juca cu cei de vârsta lui, ci stătea mereu mai departe. Mi-aduc aminte că a venit odată acasă, prima dată de atunci de când s-a hotărât să plece la Ierusalim. Eu l-am văzut și i-am zis lui tata că vine Iluță a lui moș Alecu. Atunci, tata i-a zis mamei să iasă afară să-l păzească de câinele care era legat și care nu-l cunoștea. Și ce credeți?! Câinele s-a repezit, dar când a ajuns lângă el, s-a liniștit. Știa că e om bun. Când a plecat la Ierusalim, a venit la noi, ne-a urât sănătate și ne-a spus să nu ne interesăm niciodată de ce fac alți oameni din sat, adică să nu bârfim. După un timp, am primit de la el un plic mare, cu iconițe, cruciulițe, cărțițele, pentru că tata îi ceruse. Tata i-a scris înapoi că am primit, că suntem bine, dar i-a scris și că în sat va fi nunta Vărvarei lui Petrea Burlui, care era palamar la biserică, cu detalii. Sfântul a scris înapoi: «Moș Haralambie, te rog să nu-mi mai scrii ce este în lume și în sat, pentru că eu sunt ieșit din lume. Spune-mi dacă sunteți sănătoși și gata». Și tata s-a potolit”, povestește și mătușa Aspazia, care astăzi are 85 de ani. Aceasta a fost ultima scrisoare pe care a primit-o moș Haralambie de la Iluță.

Biserica Mănăstirii „Sf. Gheorghe Hozevitul” de la Hozeva, din Țara Sfântă, unde se află moaștele Sf. Ioan Iacob de la Neamț

Sub ocrotirea Sf. Ioan

Iluță a fost învățat încă din pruncie să țină post. Fiindcă fusese luat spre îngrijire de bunica Maria, aceasta îl amăgea pe copilul scâncind după laptele de mamă cu o bucățică de mămăligă presărată cu zahăr și strânsă într-un colț de prosop. „Soacra mea îl avea copil pe unul Toader, căruia îi dădea piept, iar mătușa Marița a lui moș Zamfir Iacob, cu sfântul în traistă se ducea des la ea și-i zicea: «Țată Sultană, dă și la copilul meu un pic de piept - mie mi-a povestit soacra -, că după aceea mă duc acasă și îi pun într-un prosopel oleacă de mămăligă cu zahăr și îi mai potolească pofta de lapte de mamă». Și soacra mea îi dădea piept sfântului și îl

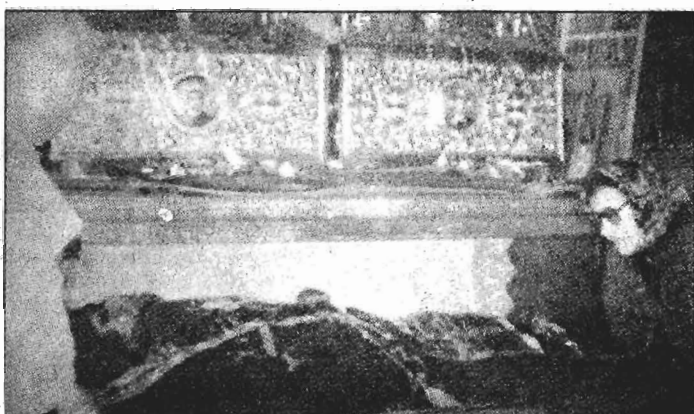
punea pe picioare și îl legăna”, povestește plângând femeia. „Așa plâng eu întotdeauna când vorbesc despre sfântul nostru. Vă rog să mă iertați! Și în biserică plâng, iar când mă duc undeva, în geantă pun mereu cărți sfinte despre el. Parcă mă simt mai bine. Și am primit binecuvântarea lui, când eram mică, dar eu nu știam. Acum mă rog la sfântul să ne ocrotească în continuare, căci mereu ne-a ferit de ploi mari și grindină sau secetă. Eu când mă rog, zic din Troparul lui, iar la sfârșit spun: «pentru această și ingerii împreună se bucură Prea Cuvioase Părinte Ilie Iacob Hozevitul de la Crăiniceni, rudenia noastră». Și mă bucur că în cele mai multe icoane este pictat așa cum mi-l amintesc eu”.

Acasă la Sfântul Ioan Iacob de la Neamț

Prima mențiune documentară a satului Crăiniceni datează de la 1436. În secolul al XX-lea, din cauza alunecărilor masive de teren, satul s-a reconstruit pe deal, unde în anul 1931 s-a construit și actuala biserică a satului, „Sfânta Treime”. Din vechea biserică din lemn, cu hramul „Sfântul Ioan Botezătorul”, în care a fost botezat pruncul Ilie Iacob, se mai păstrează Sfântul Chivot, clopotul și alte câteva obiecte de cult, printre care și două potire, astăzi duse în vale, la muzeu, presupunându-se că din aceste potire copilul Ilie a gustat Trupul și Sângele Domnului.

De câțiva ani, parohia Crăiniceni este din ce în ce mai vizitată. Au venit ie-

În 1987, Aglaia și Vasile Adascălului au mers să se închine la moaștele Sfântului Ioan Iacob, în ținutul Hozevitel

